

ÉRTÉKELÉS A 7. CIKKES ELJÁRÁS KAPCSÁN: ELŐREMUTATÓ LÉPÉSEK ÉS MEGOLDÁSRA VÁRÓ PROBLÉMÁK

2026. október 5.

Az ősz folyamán újra napirendre kerül az Általános Ügyek Tanácsában a Magyarországgal kapcsolatban 2018 óta folyó, az Európai Unióról szóló Szerződés 7. cikke szerinti eljárás. Az eljárás középpontjában az uniós alapértékek súlyos megsértésének veszélye áll – ezen alapértékek közé tartozik az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok tiszteletben tartása. Ez az eljárás számos olyan jogállamisági és emberi jogi problémát fed le, amelyet más uniós eljárások nem érintenek.

Magyar civil szervezetekként a kezdettől fogva nyomon követtük az eljárás alakulását, és több alkalommal állítottunk össze olyan elemzéseket, amelyek rámutattak az egyes területeken fennálló hiányosságokra, illetve az újabb és újabb, a jogállamiságot és az emberi jogokat sértő és veszélyeztető kormányzati lépésekre. Emellett több esetben részletes ajánlásokat is megfogalmaztunk a helyzet javítására.

Az új kormány megalakulása óta a 7. cikkes eljárás által lefedett számos területen történtek előremutató változások, fontos jogalkotási és egyéb lépések, ezek azonban még messze nem teljes körűek, egyes területeken pedig egyelőre még nem került sor az ígért változásokra. Ahogy a 7. cikkes eljárással kapcsolatos 2026. júniusi [gyorsjelentésünkben](#) is kitértünk rá, nyilvánvaló, hogy az emberi jogokat sértő, a jogállamiságot és a demokráciát aláásó jogszabályi rendelkezések és gyakorlatok felszámolása időigényes folyamat, és annak együtt kell járnia az intézményi függetlenség szervezeti és személyi garanciáinak megteremtésével, amely a demokratikus jogállam stabilitása érdekében elengedhetetlen. Emellett a lefedett problémák komplexek, és sok területen összetett lépések szükségesek ahhoz, hogy az uniós alapértékek sérelmének veszélye megszűnjön. Civil szervezetekként ezeket a változásokat szeretnénk segíteni.

Az alábbiakban így számba vesszük a 7. cikkes eljárás által lefedett témákat, összefoglalóan bemutatva az előremutató lépéseket és a még megoldásra váró problémákat. Tekintettel arra, hogy a korrupció témáját más uniós eljárások is lefedik, értékelésünkben erre a témára nem térünk ki. Az egyes témák részletes elemzését egy összefoglaló táblázat előzi meg, amelyben a következő szempontok szerint értékeltük az egyes területeket:

- **zöld háttér** jelezné, ha a probléma megoldódott intézményi, jogszabályi és gyakorlati szinten is – ilyen területet a feldolgozott témák között végül nem tudtunk azonosítani;

- **narancssárga háttérrel** jelöltük, ahol történtek a problémák megoldása érdekében intézményi, jogszabályi, illetve gyakorlati lépések, de (a) továbbra is fennállnak intézményi, jogszabályi, illetve gyakorlati problémák, és/vagy (b) a korábbiakhoz képest új problémák merültek fel – ezekben az esetekben a kormánynak feltehető kérdéseket foglalmaztunk meg;
- **piros háttérrel** jelöltük azokat a területeket, ahol a problémák semmilyen szinten nem oldódtak még meg, esetleg a korábbiakhoz képest új problémák is felmerültek – ezekben az esetekben ajánlásokat foglalmaztunk meg a kormány számára.

Kérdéseinkkel, ajánlásainkkal ahhoz a közös célhoz kívánunk hozzájárulni, hogy a megkezdett reformok az uniós alapértékek érvényesülését biztosító, tartós intézményi, jogszabályi és gyakorlati változásokhoz és garanciákhoz vezessenek.

Összefoglaló táblázat

1. A fékek és ellensúlyok rendszere és a jogvédelmi intézmények függetlensége	Milyen lépéseket tervez a kormány a jogvédelmi intézmények, így különösen az Alkotmánybíróság és az ombudsmani rendszer függetlenségének helyreállítása és hatékonyságuk, hozzáférhetőségük javítása érdekében?
2. A választási rendszer működése	A kormány időszerűen (kellő felkészülési időt is biztosítva) kezdje meg a választási rendszer és a választási eljárás reformját, egy átlátható, nyílt, inkluzív és demokratikus jogalkotási folyamatban, melynek során figyelembe veszi a Velencei Bizottság, az EBESZ/ODIHR ajánlásait, továbbá az európai bíróságok korábbi döntéseit.
3. Az igazságszolgáltatás függetlensége és a bírák jogai	Milyen törvénymódosításokat terveznek akár a bíróságok függetlenségének megerősítése, működésük hatékonysága, a bírák és igazságügyi alkalmazottak fizetésének a rendezése tekintetében, különös tekintettel az Országos Bírói Tanács jogalkotási javaslataira is?
4. Jogalkotás	Milyen további lépéseket tervez a kormány az átlátható, nyílt, inkluzív és demokratikus jogalkotási folyamat jogszabályi és intézményi feltételeinek kialakítása és gyakorlati megvalósulásának biztosítása érdekében? Mikor tervezik megalkotni az új alkotmány megalkotásának kereteit kijelölő szabályokat?
5. Magánélet és adatvédelem, információszabadság	Hajtsák végre az Emberi Jogok Európai Bírósága <i>Szabó and Vissy</i> és <i>Hüttl</i> ügyekben hozott döntéseit. Helyezzék hatályon kívül az arcfelismerés alkalmazhatóságát szabálysértési ügyekben, tegyék átláthatóvá a rendszer működését. Vonják revízió alá az közérdekű adatokhoz való hozzáférést korlátozó szabályokat, melynek részeként hajtsák végre az Alkotmánybíróság 7/2020. (V. 13.) AB határozatát.

6. A média szabadsága	Milyen módon kívánja biztosítani a jelenlegi kormánytöbbség, hogy a Médiatanácsban a korábbi kormánypárt delegáltjai is helyet kaphassanak? Mikor kerül sor a médiaszabályozás átfogó reformjára?
7. Az egyesülési szabadság és a civil szervezetek helyzete	Milyen menetrendben tervezi a kormány megalkotni az új civil stratégiát és átalakítani a civil szféra támogatási rendszerét, és hogyan tervezi ebbe a folyamatba bevonni a civil szervezeteket? Tervezi-e a kormány, és ha igen, mikor, az Európai Bizottság 2026-os jogállamisági jelentésében szereplő, a civilszervezetek nyilvántartásba vételével és adminisztrációjával kapcsolatos problémák orvoslását?
8. A nők jogai	Mikor tervezi a kormánytöbbség ratifikálni az Isztambuli Egyezményt? Milyen konkrét intézkedéseket tervez tenni a kormány az abortuszhoz való széles körű és biztonságos hozzáférés érdekében? Milyen ütemezésben tervezi a kormány átültetni az uniós bértranszparencia-irányelvet, és milyen konkrét intézkedésekkel kívánja biztosítani, hogy a nők ne szenvedjenek hátrányt a munkaerőpiacon?
9. Az LMBTQI emberek jogai	Mikor és milyen további lépéseket tervez a kormány az LMBTQI emberek jogait korlátozó jogszabályok – ideértve az Alaptörvény diszkriminatív rendelkezéseinek – felszámolására?
10. A roma kisebbséghez tartozó személyek jogai	A kormány kezdeményezze az Alaptörvény XXVII. cikk (1) bekezdés második mondata és a helyi önazonosság védelméről szóló törvény Országgyűlés általi mielőbbi hatályon kívül helyezését. A kormány kezdeményezze a "lex Gyöngyöspata" Országgyűlés általi mielőbbi hatályon kívül helyezését.
11. A migránsok, menedékkérők és menekültek jogai	A kormány hajtsa végre az Európai Unió Bírósága vonatkozó ítéleteit: szüntesse meg a tömeges visszakényszerítéseket és a követségi rendszert és haladéktalanul biztosítsa a menekültügyi eljárashoz való tényleges hozzáférést Magyarországon területén és határain.
12. Gazdasági és szociális jogok	Tegyenek lépéseket a közszolgálatban álló munkavállalók sztrájkjoga biztosításának átfogó szabályozása érdekében. Szabályozzák törvényben és inflációkövetően a szociális ellátások és költségkedvezmény megállapításának a számítási alapjául szolgáló szociális vetítési alapot, valamint a családi pótlék összegét. Helyezzék hatályon kívül az Alaptörvény XXII. cikk (3) bekezdését, amely kriminalizálja a közterületi hajléktalanságot.

1. A fékek és ellensúlyok rendszere és a jogvédelmi intézmények függetlensége

A korábbi kormánytöbbség szisztematikusan lebontotta a fékek és ellensúlyok rendszerét, meggyengítette az alkotmányos intézményeket, és aláasta a függetlenségüket, például a kormánypárthoz lojális vezetők kinevezésével és megválasztásával. Ezzel megfosztották ezeket az intézményeket attól a képességüktől, hogy hatékony korlátai legyenek a végrehajtó hatalomnak. Ez az alapvető jogok védelmének rendszerét is jelentősen meggyengítette.

A jelenlegi kormánypárt programjában hangsúlyosan szerepelt ennek a rendszernek a visszaépítése. Ezzel összefüggésben a miniszterelnök számos közjogi tisztségviselő elmozdítását helyezte kilátásba a választásokat követően, amelyet konkrét jogalkotási lépések is követtek.

Az [Alaptörvény 17. módosításával](#) megszűnt Sulyok Tamás köztársasági elnök megbízatása, amelyet [sikertelenül támadtak meg](#) az Alkotmánybíróság (AB) előtt. A módosítást több kritika érte, például amiatt, mert a kormány [nem fűzött hozzá megfelelő indokolást](#), amelyben részletezte volna az elmozdítás okait, és hogy miért az adott megoldást választotta az elmozdításra, míg mások mellett érveltek, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülését az szolgálta volna, ha [megfosztási eljárás](#) indul a volt köztársasági elnök ellen.

Az AB megerősítése érdekében tett jogalkotási lépések közé tartozik például annak a korlátozásnak a megszüntetése, hogy az AB a közpénzügyi tárgyú jogszabályokat csak nagyon szűk körben vizsgálhatja felül alkotmányossági szempontból; hogy az AB elnökét újra az alkotmánybírák választják majd, nem pedig az Országgyűlés; és annak a szabálynak a visszavezetése, hogy csak az lehet alkotmánybíró, aki a megkívánt húszéves szakmai gyakorlatot jogi végzettséghez kötött munkakörben töltötte. Az Alaptörvény 17. módosítása emellett újra bevezette azt a szabályt, hogy az alkotmánybírák megbízatása a 70. életévük betöltésével megszűnik – ennek és egy további módosításnak köszönhetően 2026. szeptember 1-ig öt alkotmánybíró mandátuma szűnt meg megbízatási idejük lejárta előtt. Az alkotmánybírák megválasztására vonatkozó szabályokat azonban nem módosították, így az azóta megválasztott új alkotmánybírák személyéről ugyanúgy egyedül a parlamenti kétharmados többség döntött, mint elődeik esetében, egy, a kormánypárton kívül más szereplők bevonását nélkülöző eljárásban. A testület függetlensége így hosszú távon egyelőre [nem biztosított](#). Nem történtek lépések az AB hozzáférhetőségének és hatékonyságának javítása érdekében sem.

Az ombudsmani rendszer függetlenségének és hatékonyságának biztosítása érdekében semmilyen lépés nem történt. Nagyonbbrészt továbbra is fennállnak azok a [problémák](#), amelyek az alapvető jogok biztosa nemzeti emberi jogi intézményként való leminősítéséhez vezettek, beleértve az ombudsman kiválasztásának módját is.

Pozitívum, hogy az újonnan felálló Nemzeti Vagyonvisszaszerzési és Vagyonvédelmi Hivatal elnöki és elnökhelyettesi posztjára pályázók meghallgatásain civil szervezetek is feltehettek kérdéseket.

A fékek és ellensúlyok rendszerének helyreállítása tehát ugyan megkezdődött, de az egyes közjogi vezetők elmozdítására választott megoldások több esetben aggályokat vetettek fel. Emellett a jogvédelmi intézmények esetében egyelőre nem, vagy csak részlegesen történtek meg a függetlenségüket és hatékonyságukat hosszú távon biztosító intézkedések.

Kérdés:

- Milyen lépéseket tervez a kormány a jogvédelmi intézmények, így különösen az Alkotmánybíróság és az ombudsmani rendszer függetlenségének helyreállítása és hatékonyságuk, hozzáférhetőségük javítása érdekében?

2. A választási rendszer működése

A választási jogszabályok folyamatos, társadalmi egyeztetés nélküli, pártérdekeket szolgáló módosítása [tendencia volt](#) az előző kormányok idején. A választásokat szabályozó joganyag mellett a teljes rendszerkörnyezet torzult: az egyenlő politikai verseny feltételeit számos további körülmény ásta alá és adott igazolhatatlan előnyöket az előző kormánypártok számára a választási versenyben. Jellemző volt az állami erőforrások ([pénzügyi források](#), [adatbázisok](#)) pártpolitikai kampánycélokra történő felhasználása, az [állami intézmények](#) (benne a [közzolgálati média](#)) a kormánypártok javára történő felhasználása, általában az állam, a kormány és a kormánypártok közötti [határvonal elmosódása](#). Ez utóbbinak konkrét jogszabályi rendelkezés és [bírói gyakorlat](#) is utat nyitott. A választási rendszernek vannak olyan tulajdonságai, amelyek a mindenkor győztest olyan mértékben [segítik](#), amely aláássa a hatalommegosztás elvét és olyan mértékű hatalomkoncentrációt tesz lehetővé, amely akár az egész alkotmányos rendszert alááshatja.

A helyzetet számos egyéb szabályozási és társadalmi körülmény súlyosbította. Ezek közül kiemelendők az alábbiak.

- Az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) 2022-ben [megállapította](#), hogy az országgyűlési választások nemzetiségi szavazásra vonatkozó része egyezményesértő, azonban a rendszer reformjára nem került sor.
- A [levélszavazás rendszere](#) – azon túl, hogy diszkriminatív, hiszen csak a magyar lakcímmel nem rendelkező választópolgárok számára áll rendelkezésre, a szavazás napján külföldön tartózkodó, de magyar lakcímmel rendelkező választópolgárok számára nem – szabályozási okokból sem alkalmas a biztonságos joggyakorlásra, az számos ponton annyira sebezhető, ami a levélszavazás teljes rendszerének tisztaságát alá tudja ásni.
- A választási jogorvoslatok [nem inkluzívak, rendkívül formakötöttek](#). Fellebbezés, bírósági felülvizsgálat és alkotmányjogi panasz esetén a kezdeményező személyi kör korlátozott, a bírósági felülvizsgálat jogi képviselő közreműködéséhez kötött. Ez a választási jogorvoslatok hozzáférhetőségén túl azok hatékonyságát is befolyásolja.
- A választókerületek közötti aránytalanság [változatlanul fennáll](#) több választókerület vonatkozásában, ami az egyenlő választójogot sérti.
- A [kiszolgáltatott választópolgárok sérelmére és felhasználásukkal elkövetett választási visszaélések](#), csalások, a választói klientelizmus változatlanul rendkívül elterjedt.

Azon tény, hogy a TISZA párt ilyen körülmények között is kormányváltást eredményező választási győzelmet tudott elérni, nem jelenti a rendszerszintű problémák megszűnését. Sőt: rámutat a jelenlegi rendszer legnagyobb veszélyére, arra, hogy könnyen létrejöhet egypárti alkotmányozó (kétharmados) többség. Bár az új kormány célja az új választási rendszer létrehozása is, mindeddig nem történtek olyan jogalkotási lépéseket, melyek a választási joganyag fenti hiányosságait felszámolnák. [A miniszterelnök ígérete szerint](#) az új alkotmány és az új választási törvény 2030-ig készül el. A választási rendszer átfogó reformjára van szükség, amely – az alkotmányozáshoz hasonlóan – széles körű szakmai és társadalmi egyeztetésre épül, és figyelembe veszi a Velencei Bizottság, az EBESZ/ODIHR ajánlásait, továbbá az európai bíróságok korábbi döntéseit.

Ajánlás:

- A kormány időszerűen (kellő felkészülési időt is biztosítva) kezdje meg a választási rendszer és a választási eljárás reformját, egy átlátható, nyílt, inkluzív és demokratikus jogalkotási folyamatban, melynek során figyelembe veszi a Velencei Bizottság és az EBESZ/ODIHR ajánlásait, továbbá az európai bíróságok korábbi döntéseit.

3. Az igazságszolgáltatás függetlensége és a bírák jogai

2010 óta az előző kormánypárti többség a fékek és ellensúlyok rendszerének felszámolása keretében aláásta a bírói függetlenséget is. Az ezzel kapcsolatos aggályok [számos területen jelentkeztek](#): a bírói és bírósági vezetői kinevezésekkel és előmenetellel kapcsolatos visszaélések, a bírósági ügyelosztás átláthatatlansága, a bíróságok erőforrásainak, illetve a bírák és az igazságügyi alkalmazottak fizetésének nem megfelelő biztosítása mind-mind veszélyeztette a független bírói munkát és a tisztességes eljáráshoz való jogot. A bírák ítélezési szabadsága is több ponton sérült, és a bírák, valamint a bírák képviselői, így az Országos Bírói Tanács (OBT) vagy a bírói egyesületek tagjai elleni politikai lejáratókampanyok a bírák véleménynyilvánítási szabadságát csorbították. Külön problémát jelentett az európai és magyar bírósági ítéletek végre nem hajtása, illetve a Kúria lehetősége arra, hogy az uniós jog közvetlen hatályát blokkolja. Az OBT hatásköreit ugyan megerősítette a 2023-as bírósági reform, azonban további törvénymódosítások szükségesek ahhoz, hogy garantált legyen az, hogy a testület alkotmányos feladatát érdemben el tudja látni. Így például még mindig nem érvényesül megfelelően az OBT azon joga, hogy érdemben bevonják a jogalkotási és a bírói szervezeti kérdéseket érintő folyamatokba.

Az idei választásokat követően a rendes bíróságokat illetően nem történt semmilyen előrelépés a fenti problémák megoldására és aggályok kezelésére, így például nincs a bíróságok erőforrásainak és a bírák és igazságügyi alkalmazottak megfelelő illetményének tartós rendezését, a sokat kritizált vagyoni elégtétel eltörlését vagy a bírák véleménynyilvánítási szabadságának megerősítését célzó törvényjavaslat sem az asztalon. Ugyanakkor májusban az OBT [elemzést és javaslatot](#) tett a bírói öngigazgatás alkotmányos szerepének érvényesülése érdekében.

A bírákat érintő módosításokra egyedüli példa az Alaptörvény 17. módosítása, amely bevezette a Kúria és az Országos Bírósági Hivatal elnöke bírák általi jelölésének és „bírói kezdeményezésre” történő visszahívásának az intézményét. Bár ez jelentősen erősíti a bírák szerepét a bírói igazgatás e két szereplőjének kiválasztásában és elmozdításában, ez utóbbi koncepcióval kapcsolatban több szakmai szervezet fogalmazott meg kritikákat, jelezve, hogy a bírói karon belüli törésekhez, az igazságszolgáltatásba vetett közbizalom gyengüléséhez vezethet. Ugyanakkor ezzel kapcsolatban a törvényi részletszabályokat még nem fogadta el az Országgyűlés, így nem látható pontosan, hogy az új szabálynak milyen hatása lesz a bírói függetlenségre. Pozitív fejlemény viszont, hogy a választásokat követően a bírákat és bíróságokat ért rendszerszintű kormányzati támadások megszűntek, sőt első parlamenti beszédében a miniszterelnök kifejezetten megkövette az előző kormányzat által célkeresztbe vett bírákat.

Összegezve, az igazságszolgáltatás függetlenségének helyreállítása és működőképességének megerősítése kapcsán konkrét törvényjavaslatok benyújtására nem került még sor, így a fenti aggályok továbbra is fennállnak.

Kérdés:

- Milyen törvénymódosításokat terveznek a bíróságok függetlenségének megerősítése, működésük hatékonyságának növelése, a bírák és igazságügyi alkalmazottak fizetésének a rendezése tekintetében, különös tekintettel az OBT jogalkotási javaslataira is?

4. Jogalkotás

Az elmúlt években a jogalkotási folyamat minden elemét tekintve [zárttá, kiszámíthatatlanná, és a végrehajtó hatalom által uralttá vált](#). A jogszabálytervezetek társadalmi egyeztetése formalitássá redukálódott; a minimális indokolással, elégtelen hatásvizsgálat mellett, rövid határidővel társadalmi egyeztetésre bocsátott jogszabálytervezetek kapcsán beérkezett vélemények többségét valódi indoklás nélkül elutasították. Az egyeztetési kötelezettséget a kormány gyakran megkerülte. A minisztériumokat e tekintetben ellenőrző Kormányzati Ellenőrzési Hivatal (KEHI) tevékenységével kapcsolatban [súlyos aggályok](#) merültek fel. Az Országgyűlésben rendszeresen használtak eljárási eszközöket (például utolsó pillanatban benyújtott bizottsági módosítókat és „gyorsított” eljárásokat) arra, hogy ellentmondásos törvényjavaslatokat érdemi vita nélkül fogadjanak el. Mindezt tetézte a 2020 óta fenntartott veszélyhelyzet és a veszélyhelyzeti rendeletek visszaélészerű alkalmazása.

A választások óta a társadalmi egyeztetésre vonatkozó jogszabályi keret nem változott, és továbbra is fennállnak az olyan problémák, mint az egyeztetési kötelezettség alóli kivételek túl széles köre és az egyeztetésre előírt túl rövid (8 napos) minimális határidő. Az egyeztetés elmulasztásához továbbra sem kapcsolódik valódi visszatartó erő jelentő jogkövetkezmény, csupán a KEHI által kiszabott pénzbírság. Továbbra is előfordul, hogy a kormány úgy kerüli meg a társadalmi egyeztetést, hogy a kormánypolitika részét képező törvényjavaslatokat országgyűlési képviselők nyújtják be, ilyen esetben ugyanis nem kötelező az egyeztetés – ez történt például [az Alaptörvény 16. módosítása](#) és a médiatörvény [módosítása](#) esetében is. Az Alaptörvény 17. módosításáról egyeztetés helyett egy 5 napos „[társadalmi párbeszéd](#)” zajlott. A 2026. május 13-án „lejáró” veszélyhelyzetet ugyan nem hosszabbították meg, de számos veszélyhelyzeti rendeletet [törvényi szintre emeltek](#), amelyek így a normál jogrend részévé váltak. Ami a parlamenti működést illeti, a házszabályi rendelkezések változatlanok, nagy mozgásteret adva a kormánypárti többség által dominált bizottságoknak. Emellett az év végéig [megemelték](#) egyes „gyorsított” törvényalkotási eljárások maximális számát.

Az intézményi struktúra kapcsán ígéretes lépések történtek. Az Országgyűlésben létrehozták a Társadalmi Részvétel Bizottságát, amely azonban [épp csak megkezdte az érdemi működést](#). Több minisztérium egyeztetett már közvetlenül az érintett szervezetekkel szakmai kérdésekben. [Kineveztek](#) továbbá egy a működő és emberséges Magyarországért felelős kormánybiztost is, akinek a feladatai közé tartozik többek között a társadalmi részvétel hazai és nemzetközi jó gyakorlatainak vizsgálata, valamint az ún. Működő és Emberséges Magyarország Intézet létrehozása is „a szakmai és társadalmi párbeszéd erősítése érdekében”. Az azonban tisztázatlan, hogy ezek az új struktúrák hogyan viszonyulnak egymáshoz és a minisztériumok társadalmi egyeztetési kötelezettségéhez. Elindult a [Közhang](#) platform, amely ugyan a kormányhoz kötődik, de magánforrásból üzemeltetik, egy nonprofit kft. az adatkezelő, ráadásul nem világos, hogy az ezen keresztül beérkezett vélemények hogyan csatornázódnak majd be a kormányzati munkába.

Összességében tehát pozitívum, hogy az új kormány kommunikációjában prioritásként jelenik meg a társadalmi részvétel biztosítása, de a kapcsolódó új intézményi struktúra kialakítása még folyamatban van, a visszaélésekre lehetőséget adó jogszabályi keret pedig nagyrészt változatlan.

Kérdések:

- Milyen további lépéseket tervez a kormány az átlátható, nyílt, inkluzív és demokratikus jogalkotási folyamat jogszabályi és intézményi feltételeinek kialakítása és gyakorlati megvalósulásának biztosítása érdekében?
- Mikor tervezik megalkotni az új alkotmány megalkotásának kereteit kijelölő szabályokat?

5. Magánélet és adatvédelem; információszabadság

Az 1990-es években Magyarország az információs jogok, különösen az adatvédelem és az információszabadság biztosításának élvonalában járt. 2010 után azonban az e jogokat védő jogi és intézményi garanciák jelentősen meggyengültek. Bár a jelenlegi kormány elkötelezettséget mutatott e hiányosságok orvoslása iránt, a szükséges garanciák érdemi helyreállítására egyelőre nem került sor.

A titkos állami megfigyelésre vonatkozó szabályok alapján továbbra is szinte bárkit jogszerűen megfigyelhetnek, miközben a nemzetbiztonsági szolgálatok felett [nincs hatékony ellenőrzés](#). Bevezették az arcfelismerő technológia tömeges [alkalmazásának lehetőségét](#), hogy elrettentsék a betiltott Pride-rendezvények lehetséges résztvevőit. Az arcfelismerő rendszer bevezetését nem előzte meg társadalmi egyeztetés, működése, valamint a rendvédelmi szervek általi alkalmazásának pontos eljárási szabályai pedig a mai napig átláthatatlanok.

Az európai uniós forrásokhoz való hozzáférés érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló [2026. évi XVIII. törvény](#) elfogadásával mind a proaktív, mind a reaktív átláthatósági eszközöket illetően módosították az információszabadság keretrendszerét. A proaktív nyilvánosság körében üdvözlendő, hogy bővült a [Központi Információs Közadat-nyilvántartásban](#) információszolgáltatásra kötelezett szervek köre és javult az adatbázis kereshetősége, problémát jelent azonban, hogy az ennek helyt adó kormányzati portál felé végzett adatszolgáltatás inkonzisztens és nem megfelelően ellenőrzött. Szintén segíti a közérdekű adatokhoz való hozzáférést, hogy az adatkezelők nem hivatkozhatnak új adat előállításának szükségességére megtagadási okként akkor, amikor az adatok egyébként egy alárendelt szervnél rendelkezésre állnak. Ezek a módosítások az elmúlt években született, [információszabadságot korlátozó változtatásokra](#) adott, *ad hoc* válasznak tekinthetők, amelyek nem orvosolják az információszabadság keretrendszerét tovább fragmentáló, ágazati jogszabályokban szaporodó nyilvánosságkorlátozási okokat (például külpolitikai érdekek, kormányzati döntéshozatal védelme), valamint azt, hogy az Országgyűlés továbbra sem tett eleget az [Alkotmánybíróság 7/2020. \(V. 13.\) AB határozatának](#), így közpénzhasználó jogi személyekkel szemben [továbbra sem indítható](#) közérdekű adatper. Az elmúlt évben felmerült [jogalkalmazási problémát](#) jelent, hogy több adatot érintő adatigénylések [korlátozottabban](#) vihetők bíróság elé, mint korábban.

Ajánlások:

- Haladéktalanul hajtsák végre az EJEB a *Szabó and Vissy*, valamint a *Hüttel v. Hungary* ügyekben hozott ítéleteit, és teremtsék meg a nemzetbiztonsági célú titkos megfigyelések feletti garanciákat.
- Helyezzék hatályon kívül az arcfelismerés alkalmazhatóságát szabálysértési ügyekben. Az arcfelismerő technológia rendészeti célú használatát a feltétlenül szükséges esetekre kell korlátozni, működését és alkalmazásának eljárási szabályait pedig átláthatóvá kell tenni. Jogszabályban kell rögzíteni, hogy büntetőjogi felelősség kizárólag arcfelismerés eredményére nem alapítható.
- Vonják átfogó revízió alá az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényt, melynek részeként tegyék meg a jogszabály-előkészítési intézkedéseket az Alkotmánybíróság 7/2020. (V. 13.) AB határozatának való megfelelés érdekében.

6. A média szabadsága

Az Orbán-rendszer 2010-ben a médiarendszer átalakításával kezdődött és a folyamatot leginkább a [média foglyul ejtésével](#) lehet leírni. A [közzszolgálati média propagandagyáráként működött](#), több elemzés is megállapította, hogy [a kormány narratíváját közvetítette](#) és kiegyensúlyozatlan volt a hírszolgáltatás. A médiahatóságba kizárólag a kormánypárt delegált tagokat, és a döntések a kormánypárthoz közel állókat segítették, ami különösen jól dokumentálható volt a [rádiós frekvenciapályázatok](#) esetében. A médiapiac erősen torzítottá vált, [az állami hirdetések milliárdjai a kormánypárti médiához kerültek](#) és ez versenyhátrányba hozta a független médiavállalatokat, ahol az állami intézmények nem, vagy csak minimális összegben hirdettek. Mindeközben a kormány változatos eszközökkel korlátozta az információkhoz való hozzáférést és [a független újságírók egyre nehezebb körülmények között dolgoztak](#).

A választás után az Országgyűlés új médiatörvényt fogadott el, ami két területen érdemi változást hozott. Egyrészt elkezdődött a közzszolgálati média átalakítása, megalakult a Független Közmédia Testület, amelybe a kormánypárt és a szakmai szervezetek delegáltak tagokat; [az ellenzék delegáltjait az Országgyűlés illetékes bizottsága nem szavazta meg](#). Másrészt új Médiatanács (*de facto* médiahatóság) alakult, a korábbiakhoz képest új szabályokkal: három tagot a kormánypárt jelöl, három tagot az ellenzék, a testület elnökét pedig nyílt pályázaton választották ki. A folyamat kisebb hibákkal, de jól haladt, az Országgyűlés bizottsága kiválasztotta az elnököt és támogatta a parlamenti pártok delegáltjait. A plenáris ülésen azonban a korábbi kormánypártok által delegált két tagot nem szavazta meg az Országgyűlés és azóta sincs magyarázat arra, hogy ha a bizottság elfogadta a jelölteket, másnap miért szavazta le őket a kormánypárt. A médiabeszámolók alapján a [miniszterelnök személyesen döntött a tagok leszavazásáról](#) és erről ott, helyben értesítette a frakciót, de az okokra azóta sem adott magyarázatot. A harmadik ellenzéki párt, a Mi Hazánk jelöltjét megszavazta az Országgyűlés, de ő néhány nappal később a párt alelnöke lett, így [összeférhetetlenség miatt lemondott a Médiatanácsban betöltött tagságáról, helyette a párt új jelöltet állított](#). Egyelőre nincs információ arról, hogy a volt kormánypártok javasolnak-e új jelöltet, mindenesetre ha nem, a [médiatörvény módosítása szerint](#) ebben az esetben társszabályozó testületek delegálhatnak két tagot a szervezetbe. Előállhat tehát az a helyzet, hogy a volt kormánypártok nem képviseltetik magukat a Médiatanácsban, de annyira egyoldalú testületi összetétellel, amit az elmúlt másfél évtizedben láthattunk, nem kell számolni.

A médiarendszerben vannak már kedvező változások, a közzszolgálati média hírszolgáltatása sokkal kiegyensúlyozottabbá vált, a kormány nem kampányol, egyetlen médiavállalathoz sem áramlik állami pénz. Ugyanakkor a médiatörvény strukturális átalakítására nem került sor, egyelőre nincs információ arról, hogy mikor lesz új médiatörvény és az uniós szabályozásból eredő kötelezettségeknek (kiemelten: EMFA, TTPA) mikor tesz eleget Magyarország.

Kérdések:

- Milyen módon kívánja biztosítani a jelenlegi kormánytöbbség, hogy a Médiatanácsban a korábbi kormánypárt delegáltjai is helyet kaphassanak?
- Mikor kerül sor a médiaszabályozás átfogó reformjára?

7. Az egyesülési szabadság és a civil szervezetek helyzete

A 2013 nyarától a 2026-os országgyűlési választásig terjedő időszakot a független civil szervezetekre nehezedő, változó erősségű, de [összességében egyre intenzívebbé váló nyomás jellemezte](#). Ennek fő eszközeit a civilek hitelességét aláásni próbáló propagandakampányok és a szervezetek finanszírozásának szűkítését célzó törekvések jelentették, amelyek 2017-től jogszabályi formát is öltöttek. Ennek fontos állomása volt a Szuverenitásvédelmi Hivatalról szóló 2023-as törvény elfogadása, amely [hivatalos állami-szervezeti szintre emelte a civilek lejárátását](#). A Hivatal rendszeresen ábrázolta az Uniótól érkező támogatásokat és az abban részesülő szervezeteket Magyarország szuverenitására irányuló fenyegetésként. 2025 májusában a kormány benyújtotta a [„közélet átláthatóságáról” szóló törvényjavaslatot](#), amely lehetővé tette volna a kormány számára, hogy – a Hivatal javaslata alapján – „szuverenitási kockázatnak” minősítsen és feketelistára tegyen civil szervezeteket, gyakorlatilag ellehetetlenítve a Magyarországon kívülről érkező finanszírozásukat, és jelentősen megnehezítve a belföldi támogatásukat. A törvényjavaslat vitáját a 2025. őszi ülészsakra halasztották, ám végül nem került napirendre a választásokat megelőzően.

A kormányváltással jelentősen csökkent a civil szervezetekre eddig nehezedő nyomás. A miniszterelnök első parlamenti beszédében [megkövette az előző ciklusokban folyamatosan támadott civileket](#), a lejárátás és megbélyegzés lényegében eltűnt a mainstream közbeszédből, és a civileket sújtó jogszabályok felülvizsgálata is megkezdődött. Az Országgyűlés 2026 júniusában elfogadta [a Szuverenitásvédelmi Hivatal megszüntetéséről szóló törvényt](#), és 2027. január 1-jei hatállyal [kivezette](#) a magyar jogrendszerből a – gyakorlatban soha nem alkalmazott, de jelentős dermesztő hatással bíró – bevándorlási különadót, amely a „bevándorlást segítő tevékenység” támogatását tette volna anyagilag jelentősen terheesebbé. A jogszabályi változásokon túl egyéb területeken is sor került pozitív fejleményekre. 2026. augusztusban a Társadalmi Kapcsolatokért és Kultúráért Felelős Minisztérium számos civil szervezet részvételével tartott [egyeztetést](#), amelyen a minisztérium jelezte: a szektor bevonásával szeretnék átalakítani a civilek állami támogatásának rendszerét, és kialakítani a kormányzat átfogó civil stratégiáját. 2026. szeptemberben az Országgyűlés Társadalmi Részvétel Bizottsága [felhívást tett közzé](#), hogy a jogalkotási folyamatba bekapcsolódni kívánó civil szervezetek regisztrálják magukat a bizottság által létrehozott, az egyes szervezetek tevékenységi köreit rögzítő nyilvántartásban „a jövőbeni egyeztetések megkönnyítése érdekében”. Egyes konkrét szakpolitikai területeken is elindult a civilekkel való párbeszéd és közös munka, azonban ez még nem általános, bizonyos kulcsterületeken (így pl. a jogállami helyreállítás kapcsán) az együttműködés eddig meglehetősen szórványos volt.

Összegezve, az új kormánytöbbség számos kézzelfogható, pozitív lépést tett a területen, de az elkövetkező időszak fogja megmutatni, hogy egyes kiemelten fontos kérdésekben (pl. a támogatási rendszer reformja során) mennyire lesz érdemi a civil szervezetek bevonása. Szintén kérdés, hogy az Európai Bizottság [2026-os jogállamisági jelentésében](#) szereplő problémákat (nyilvántartásba vételi eljárás bonyolultsága, jelentős adminisztrációs terhek) orvosolni kívánja-e az új kormányzat.

Kérdések:

- Milyen menetrendben tervezi a kormány megalkotni az új civil stratégiát és átalakítani a civil szféra támogatási rendszerét, és hogyan tervezi ebbe a folyamatba bevonni a civil szervezeteket?
- Tervezi-e a kormány, és ha igen, mikor, az Európai Bizottság 2026-os jogállamisági jelentésében szereplő, a civil szervezetek nyilvántartásba vételével és adminisztrációjával kapcsolatos problémák orvosolását?

8. A nők jogai

Az elmúlt években a strukturális nemi egyenlőtlenségek felszámolása nem volt kormányzati prioritás: fennáll a [nemek közötti bérszakadék](#) (16,9%), a nők foglalkoztatottsági aránya – különösen a három vagy több gyermeket nevelők és a roma nők esetében – elmarad a férfiakétól, valamint a nők még mindig közel kétszer annyi időt töltenek háztartási és gyermekgondozási feladatokkal, mint a férfiak. A nők vezető testületi részvételét célzó irányelv implementációja elmaradt, pedig az EU-tagállamok közül Magyarországon jutnak az egyik legalacsonyabb arányban döntéshozó pozícióhoz politikai és gazdasági területeken (a tőzsdén jegyzett vállalatok döntéshozó testületeiben csupán 11%-ban vannak nők). A nemek közötti bérszakadék felszámolásának első lépését jelentő bértranszparencia-irányelv bevezetésére sem került még sor, pedig több mint három év állt a korábbi kormány rendelkezésére. Az Isztambuli Egyezményt sem ratifikálta a korábbi kormány, pedig az Unióban az egyik legnagyobb arányban Magyarországon tapasztaltak a nők [fizikai és/vagy szexuális erőszakot és fenyegetést](#) (49,1%). A reprodukciós jogok tekintetében súlyos visszalépést jelentett, hogy a korábbi kormány egy végrehajtási rendelet módosításával kötelezővé tette a magzati életfunkciók, így a szívcső pulzálásának bemutatását az abortuszt igénylő nők számára. Ezenfelül a [gyógyszeres abortusz](#) továbbra sem elérhető Magyarországon, miközben az EU-tagállamok hozzávetőleg 85%-ában már igényelhető, továbbá Magyarország az egyike annak a két EU-tagállamnak, ahol a [sürgősségi fogamzásgátlás](#) még mindig vényköteles.

Az új kormányzati ciklus változást jelezhet. A nők aránya az Országgyűlésben és miniszteri szinten is jelentősen nőtt. A nők esélyegyenlősége megjelent az új kormánypárt választási programjában, így például az egyenlő munkáért járó egyenlő bér, a rugalmas munkafeltételek, az egyszerűsödő családok támogatása, a menstruációs szegénység felszámolása és a nők méltóságát és jogait tiszteletben tartó szülészeti ellátás. Komoly hiányossága ugyanakkor a programnak, hogy sem a biztonságos, széles körben elérhető és ítélkezéstől mentes terhességmegszakítás kérdése, sem az Isztambuli Egyezmény ratifikációja nem jelenik meg a dokumentumban.

Előremutató, hogy az új kormány lépéseket tesz azért, hogy megismerje a nőjogi szervezetek munkáját, tapasztalatait. A nők elleni erőszak felszámolásával és a [bértranszparencia bevezetésével kapcsolatban](#), illetve az abortuszzsabályozás felülvizsgálatával kapcsolatban is minisztériumi szinten egyeztettek nőjogi szervezetekkel. Azonban például a terhességmegszakítás témájában a jogalkotási folyamat elhúzódik, miközben olyan szereplők véleménye is megjelenik benne, akik sem nőjogi, sem egészségügyi szempontokat nem képviselnek. A további egyeztetések folyamata nem kellően átlátható, nem világos, hogy a konzultáció milyen további szakaszai várhatók és mely szereplők kerülnek még bevonására, milyen döntési mechanizmus mentén kerülnek beépítésre a civil szervezetek javaslatai, észrevételei.

Összegezve, a nőjogi civil szervezetekkel való egyeztetések és a nők döntéshozó pozíciókban történő reprezentációja területén pozitív folyamatok indultak el, ugyanakkor konkrét jogszabály-módosítási javaslatokat nem nyújtottak még be a fenti területeken. Így jogszabályi, intézményi és gyakorlati szinten sem oldódtak meg a választások előtt fennálló problémák.

Kérdések:

- Mikor tervezi a kormánytöbbség ratifikálni az Isztambuli Egyezményt?
- Milyen konkrét intézkedéseket tervez tenni a kormány az abortuszhoz való széles körű és biztonságos hozzáférés érdekében?
- Milyen ütemezésben tervezi a kormány átültetni az uniós bértranszparencia-irányelvet, és milyen konkrét intézkedésekkel kívánja biztosítani, hogy a nők ne szenvedjenek hátrányt a munkaerőpiacon?

9. Az LMBTQI emberek jogai

Az LMBTQI közösség tagjainak az emberi jogait az elmúlt másfél évtized kormányzati retorikája és intézkedései rendkívül súlyosan korlátozták. 2020 májusában az Országgyűlés ellehetetlenítette a nem jogi elismerését, azaz a nem- és névváltoztatást a transznemű és interszex emberek számára. A nem jogi elismerésének tilalmát 2025-ben alkotmányos szinten rögzítette a [15. Alaptörvény-módosítás](#), és ezzel egy időben a jogalkotó törölte a nemi identitást a védett tulajdonságok listájából az egyenlő bánásmódról szóló törvényben. Az EJEB többször [elmarasztalta](#) Magyarországot azért, mert nem biztosít gyors, átlátható és hozzáférhető eljárást a nem jogi elismerésére, azaz arra, hogy a transznemű személyek hivatalos irataikat összhangba hozzák a társadalmi valóságukkal. Az Európai Unió Bírósága (EUB) 2025-ben [megállapította](#), hogy az EU általános adatvédelmi irányelvében (GDPR) foglalt helyesbítéshez való jog kiterjed a nemre vonatkozó adat megélt nemi identitás szerinti módosítására, amelynek a hatályos magyar gyakorlat nem felel meg. 2026. április 21-én az EUB [kimondta](#), hogy a tartalomalapú korlátozást bevezető LMBTQI-ellenes propagandatörvény (2021) sérti – többek között – az EU alapértékeit. Az EUB ítélete alapján kiüresedett az LMBTQI-témájú gyülekezéseket korlátozó [rendelkezés](#) is, amely alapján 2025-ben a Budapest Pride és [Pécs Pride](#) felvonulásokat a rendőrség megtiltotta, a szervezőkkel szemben pedig [büntetőeljárást](#) indított. Az EUB a [Coman](#) és a [Mazowiecki](#) ügyekben hozott ítéletei, illetve a magyar [Alkotmánybíróság](#) döntése ellenére a hatóságok továbbra sem ismerik el semmilyen formában a külföldön kötött azonos neműek közötti házasságokat.

A választásokat követő jogalkotás keretében a kormánytöbbség egyelőre egyetlen LMBTQI-ellenes jogszabályt sem módosított vagy helyezett hatályon kívül, de az Országgyűlés előtt van az EUB áprilisi ítéletét [részben végrehajtó](#) törvényjavaslat. Az [őszi jogalkotási program](#) szerint a kormány be fogja nyújtani a külföldön kötött azonos neműek közötti házasságok bejegyzett élettársi kapcsolatként történő elismerését biztosító törvényjavaslatot. A közbeszéd minősége jelentősen javult, a kormánytöbbség kerüli a szexuális és nemi kisebbségeket fenyegetésként beállító megszólalásokat. Vezető politikusok kiálltak az [azonos nemű párok jogegyenlősége](#) mellett, és a kormányfő [ígéretet tett](#) az egyedüli örökbefogadás rendszerének reformjára és a miniszteri hozzájárulás kiiktatására.

Összességében pozitív fejlemény, hogy a Szociális és Családügyi Minisztériumon belül létrejött az [Egyenlő Bánásmódról és Akadálymentesítésért Felelős Helyettes Államtitkárság](#), de mandátuma továbbra sem nevesíti a védett csoportok között az LMBTQI közösséget. 2026-ban – a korlátozó jogszabályi rendelkezés ellenére – mindkét Pride-felvonulást tudomásul vette a rendőrség, a korábban indult büntetőeljárásokat megszüntették. A bíróságok ítéleteinek megfelelően a gyámhatóságok felküldték az egyedüli örökbefogadásra jelentkezők iratait az illetékes miniszterhez, [hosszú évek után](#) a miniszter hozzájárulásával a gyámhatóságok több, azonos nemű párjával élő, egyedül örökbe fogadni szándékozó alkalmasságát megállapító határozatot hoztak. Az elmarasztaló ítéletek egy részének végrehajtásával elindul a kirekesztő jogszabályi környezet reformja, ám ennek ütemezése és terjedelme továbbra is kérdéses.

Kérdés:

- Mikor és milyen további lépéseket tervez a kormány az LMBTQI emberek jogait korlátozó jogszabályok – ideértve az Alaptörvény diszkriminatív rendelkezéseinek – felszámolására?

10. A roma kisebbséghez tartozó személyek jogai

A roma kisebbséget érő rendszerszintű hátrányok évtizedek óta jelen vannak Magyarországon, különösen az oktatás, a lakhatás, a foglalkoztatás és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés területén. Az egyik legsúlyosabb probléma az oktatási szegregáció. Az EJEB [számos ítéletében](#) elmarasztalta ezért Magyarországot és hatékony deszegregációs politika kialakítására kötelezte. Ennek végrehajtásával azonban hazánk a mai napig adós maradt, sőt az egyházi fenntartású oktatási intézményeknek biztosított többletjogok révén az Orbán-kormány oktatási rendszere nemhogy nem csökkentette, hanem konzerválta, illetve sok esetben még növelte is a roma gyerekek iskolai szegregációját és leszakadását. A „lex Gyöngyöspata” néven ismertté vált törvénymódosítás révén 2020-ban támadást indított egy iskolai szegregáció miatt jogerősen megítélt kártérítés miatt: a törvény értelmében ha egy gyermeket a nevelési-oktatási intézménnyel összefüggésben személyiségi jogsérelem ér, azt elsősorban oktatási, képzési vagy más szolgáltatásként kell kárpótolni és pénzbeli kifizetésre csak kivételesen kerülhet sor. Az oktatási szegregáció mellett a lakhatás területén is súlyosbodtak a romákat hátrányosan érintő szabályozások: az Alaptörvénybe beemelt „közösségek önazonosságához való joga” ([XXVII. cikk \(1\) bekezdés](#)) valamint a [komoly alapjogi aggályokat](#) felvető, [a helyi önazonosság védelméről szóló törvény](#) lehetővé teszik, hogy az önkormányzatok helyi feltételekhez kössék a „helyi kötődéssel nem rendelkezők” letelepedését, ingatlanszerzését. A törvény hatálybalépését követően országszerte tömegesen, sokszor szinte azonos tartalommal születtek olyan helyi rendeletek, amelyek jövedelmi, vagyoni és társadalmi helyzet alapján szűrték a beköltözőket, és [a tapasztalatok szerint is](#) a roma kisebbséghez tartozó családok közvetett hátrányos megkülönböztetését valósították meg, a lakhatási szegregációt is erősítve.

A jelenlegi kormány hivatalos oktatási programja szerint az oktatási egyenlőtlenségek és a roma szegregáció felszámolása kiemelt nemzetstratégiai cél. Ennek érdekében megindult a teljes állami oktatási intézményrendszer átvilágítása és a szegregációt konzerváló szabályozások felülvizsgálata. A „lex Gyöngyöspatával” összefüggésben az alapvető jogok biztosa 2026 júniusában [megállapította](#), hogy az alapjogi visszasságot okozhat. Azóta azonban semmilyen előrelépés nem történt. 2026-ban számos kormányhivatal – törvényességi felügyeleti jogkörében eljárva – [megállapította a helyi önazonossági rendeletek diszkriminatív voltát](#) és elrendelte hatályon kívül helyezésüket, azonban maga a törvény és az annak alapot adó alaptörvényi rendelkezés a mai napig hatályos. Ennek következményeként, valamint a törvényességi felügyelet keretében megvalósuló [hatósági fellépések egységes jellegének hiánya](#) miatt máig több száz diszkriminatív rendelet van hatályban, amelyek jellemzően a roma származású emberek lakhatását korlátozzák vagy lehetetlenné teszik, [és a magyar és az uniós jog sérelméhez vezetnek](#).

Összességében pozitív fejlemény, hogy az új kormányzat szakítani látszik az oktatási szegregációt elfogadó korábbi megközelítéssel, és felszámolását nemzetstratégiai célként határozta meg. Ugyanakkor aggodalomra ad okot, hogy a roma származású emberek lakhatási kirekesztését jelenleg is lehetővé teszi az Alaptörvény, a helyi önazonosság védelméről szóló törvény és az annak nyomán megalkotott önkormányzati rendeletek.

Ajánlások:

- A kormány kezdeményezze az Alaptörvény XXVII. cikk (1) bekezdés második mondata és a helyi önazonosság védelméről szóló törvény Országgyűlés általi mielőbbi hatályon kívül helyezését.
- A kormány kezdeményezze a „lex Gyöngyöspata” Országgyűlés általi mielőbbi hatályon kívül helyezését.

11. A migránsok, menedékkérők és menekültek jogai

A korábbi kormány 2015-től kezdődően felszámolta a menedékjoghoz való hozzáférést Magyarországon. A nemzetközi és uniós joggal ellentétesen kialakított rendszer az új kormány hivatalba lépése után változatlanul fennmaradt. Néhány szűk kivételtől eltekintve a nemzetközi védelemre szorulóknak továbbra sem nyújthatnak be menedékkérelmet Magyarország területén vagy határán, először a belgrádi vagy kijevei magyar nagykövetségen kell szándéknyilatkozatot tenniük, és csak a menekültügyi hatóság engedélyével utazhatnak Magyarországra. Ezt az úgynevezett „követségi rendszert” az EUB 2023-ban az [uniós jogba ütközőnek találta](#).

Továbbra is hatályban van az EUB által 2020-ban [uniós jogba ütközőnek ítélt](#) szabályozás, amely alapján a rendőrség egyedi vizsgálat és jogorvoslat nélkül kíséri Szerbiába a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokat. Az ítélet végrehajtásának elmaradása miatt az EUB 2024-ben 200 millió euró átalányösszeg és napi egymillió euró kényszerítő bírság megfizetésére [kötelezte](#) Magyarországot, az új kormány azonban a jogsértés megszüntetése érdekében sem tett lépéseket.

Bár az uniós menekültügyi paktum rendelkezései 2026. június 12-től alkalmazandók, Magyarország továbbra sem tette meg a végrehajtásukhoz szükséges jogalkotási, intézményi és gyakorlati intézkedéseket.

A 2016 óta megszakítás nélkül fenntartott tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet az ország egész területéről rendeli végrehajtani a visszakényszerítéseket. Az új kormány a [144/2026. \(IX. 4.\) Korm. rendelettel](#) ezt a válsághelyzetet 2026. december 31-ig meghosszabbította. Bár a korábbi, hat hónapos hosszabbításokhoz képest rövidebb időtartamról van szó, a kormány ezzel továbbra is fenntartotta az objektív körülményekkel nem igazolható válsághelyzetet.

Ugyanezen a napon a Kormány elfogadta a magyar menekültügyi és határigazgatási szabályozás felülvizsgálatáról szóló [1289/2026. \(IX. 4.\) Korm. határozatot](#). A határozat nem kötelezi el a kormányt a nemzetközi védelemhez való hozzáférés biztosítása vagy az EUB ítéleteinek végrehajtása mellett. Ehelyett az uniós bírság pénzügyi terhének kompenzálásáról és a határőrizet költségeihez való uniós hozzájárulásról folytatandó tárgyalások eredményétől teszi függővé a hatályos szabályozás átalakítását. A belügyminiszternek 2026. november 1-jéig kell előterjesztést készítenie, annak tartalmára nézve azonban a határozat semmilyen konkrét követelményt nem állapít meg. A kormány a felülvizsgálat tartalmáról és irányáról nem folytat konzultációt a menekültügy területén több évtizedes szakmai és jogsegélyszolgálati tapasztalattal rendelkező szervezetekkel.

Összességében az új kormány hivatalba lépése óta sem jogszabályi, sem intézményi, sem gyakorlati szinten nem kezdődött meg a menekültügyi rendszer uniós és nemzetközi joggal való összhangjának helyreállítása, és az ennek előkészítését szolgáló érdemi szakmai konzultáció sem indult el. Az elrendelt felülvizsgálat önmagában nem tekinthető előremutató lépésnek, különösen azért, mert célja és eredménye bizonytalan, miközben a jogsértő szabályok és gyakorlatok változatlanul fennállnak.

Ajánlás:

- A kormány hajtsa végre az EUB vonatkozó ítéleteit: szüntesse meg a tömeges visszakényszerítéseket és a követségi rendszert és haladéktalanul biztosítsa a menekültügyi eljáráshoz való tényleges hozzáférést Magyarország területén és határain.

12. Gazdasági és szociális jogok

A gazdasági és szociális jogok terén a korábbi hiányosságok változatlanul fennállnak.

Az egyéni munkajog szabályai nem kerültek módosítására, így továbbra is változatlanok a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) a – tipikusan nagyipari – munkáltatók érdekét a munkavállalók hátrányára előtérbe helyező szabályai (például a munkaügyi perben érvényesíthető elmaradt bér maximuma, a munkaidőkeret, vagy a munkaerő-kölcsönzés kapcsán). Az EUB 2023-ban [kimondta](#), hogy a napi pihenőidőt a heti pihenőidő előtt kell kiadni, ezért az előbbibe nem olvadhat bele az utóbbi, amit a Kúria azóta számos ítéletében megerősített a jogsértő munkaidő-beosztás esetén járó bérpótlék elismerésével, miközben a magyar Mt. módosításának elmaradása miatt a szabályozás továbbra is ellentétes az uniós joggal.

A kollektív munkajog intézményei érdemben nem változtak, így a sztrájkjog – különösen a közszolgálati munkavállalók esetében – továbbra is jelentősen korlátozott. Ugyanakkor üdvözlendő, hogy érdekképviseleti csoporttal való egyeztetést követően a pedagógusok érdekeit erősítendő változtak a köznevelési alkalmazottak sztrájkjogosultságai, ezzel könnyebbé téve a figyelmeztető sztrájkok megszervezését. A pedagógusoktól jogszabály által megkövetelt elégséges szolgáltatások biztosítása tárgyában ([Teachers' Trade Union and Teachers' Democratic Trade Union v. Hungary](#)) az EJEB várhatóan 2026 októberében hoz ítéletet.

Szintén változatlan a szociális vetítési alap összege, amely az öregségi nyugdíjminimumhoz hasonlóan számos szociális ellátás és költségkedvezmény megállapításának a számítási alapja. A szociális vetítési alap, melynek összege nem törvényben, hanem egy [kormányrendeletben](#) van meghatározva, 2008 óta változatlanul 28 500 forint. Ezen összeg a növekvő infláció miatt az életben maradáshoz sem elégséges.

Szintén 2008 óta nem került indexálásra a gyermek után járó családi pótlék összege, melynek összege [a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény](#) szerint egy gyermek esetében 12 200 forint. Miközben az adókedvezmények formájában nyújtott támogatások a magasabb jövedelmű családoknak kedveznek, változatlanul problémát jelent a gyermekek anyagi – különösen lakhatási – okokból való kiemelése, amelyre [jelentésében](#) az alapvető jogok biztosa már 2017-ben felhívta a figyelmet.

Az Alaptörvény XXII. cikk (3) bekezdése továbbra is tiltja az életvitelszerű közterületen tartózkodást, így a közterületi hajléktalanságot. A szabálysértési törvény vonatkozó rendelkezését az Alkotmánybíróság [nem semmisítette meg](#), annak ellenére, hogy az ENSZ megfelelő lakhatáshoz való joggal foglalkozó különleges jelentéstevője [álláspontjában](#) nemzetközi jogot sértőnek találta a jogszabályt. Üdvözlendő ugyanakkor, hogy 2026 májusában az Alkotmánybíróság [egyértelművé tette](#), hogy a koldulás büntetésére csak akkor van lehetőség, ha az elkövetési magatartás a pénz átadása céljából leszólított személy biztonságát, illetve a közterület közcélú használatát közvetlenül veszélyezteti.

Ajánlások:

- Tegyenek lépéseket a közszolgálatban álló munkavállalók sztrájkjoga biztosításának átfogó szabályozása érdekében.
- Szabályozzák törvényben és inflációkövetően a szociális ellátások és költségkedvezmény megállapításának a számítási alapjául szolgáló szociális vetítési alapot, valamint a családi pótlék összegét.
- Helyezzék hatályon kívül az Alaptörvény XXII. cikk (3) bekezdését, amely kriminalizálja a közterületi hajléktalanságot.